

«Προχώρησε στα τυφλά, όπως όλοι οι δημιουργοί»

Μια όμορφη ζεστη ποιητική βραδυά ήταν αυτή της Τετάρτης το βράδυ, όπου ο γνωστός λογοτέχνης Γιώργος Αράγης παρουσίασε τον ποιητή Τάσο Κανάτση.

Ήταν γεμάτη η αίθουσα στο Θεατρικό Εργαστήρι, από ανθρώπους της τέχνης και των γραμμάτων της πόλης και πολλούς φοιτητές.

Ο Γιώργος Αράγης με το γνωστό γλαφυρό του ύφος άρχισε την βραδυά για να ζεστάνει τη ζέστη όπως χιουμοριστικά είπε, μ' ένα ανέκδοτο που δεν είχε σχέση με την ποίηση, είχε όμως σχέση με την τέχνη.

Έγινε η παρουσίαση του ποιητή, ακολούθησαν απαγγελίες των ποιημάτων που επέλεξε ο Τάσος Κανάτσης. Τα ποιήματα διάβασε ο ίδιος ο ποιητής.

Στη συνέχεια έγινε διάλογος.

Ο Γιώργος Αράγης μίλησε στην αρχή για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δημιουργούν οι εργάτες του λόγου στην επαρχία.

Συγκριτικά, είπε ο Γιώργος Αράγης με τους συναδέλφους του του κέντρου κατά πρώτον λόγον Αθήνα και κατά δεύτερο Θεσσαλονίκη και ασφαλώς πολύ περισσότερο μ' αυτούς που ζουν στις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες ο λογοτέχνης της επαρχίας υστερεί από άποψη συνθηκών σε τρία τουλάχιστον σημεία.

Το πρώτο αφορά το εύρος των γνώσεων.

Η επαρχία είναι ένας τόπος που δεν ευνοεί ιδιαίτερα την ευρύτητα των γνώσεων πρώτα ως δυνατότητα ενημέρωσης. Δηλαδή δεν υπάρχουν οι

πολλές και καλά ενημερωμένες βιβλιοθήκες, δεν υπάρχουν πολιτιστικά κέντρα υψηλού επιπέδου. Δεν υπάρχουν εκδηλώσεις, συγκριτικά πάντα μιλάμε, δεν υπάρχουν θεάματα κλπ.

Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι δεν υπάρχουν πρότυπα σύγκρισης.

Το άλλο σημείο πέρα από την ευρύτητα των γνώσεων, σημείο στο οποίο υστερεί η επαρχία, είναι η δια ζώσης μαθητεία.

Δηλαδή δεν έχει κανείς στην επαρχία, ανθρώπους, που να κάνει παρέα και να έχουν τα ίδια ενδιαφέροντα

Κι ένα τρίτο στοιχείο είναι το θέμα της προβολής. Τουλάχιστον στο επίπεδο της πενητής προβολής, δηλαδή το να γίνεται γνωστός κανείς ανάλογα με την αξία του έργου και να κρίνεται.

Οι άνθρωποι της επαρχίας σ' αυτό υστερούν.

Πάντως το έργο των λογοτεχνών που ζουν στην επαρχία, αν και μπορεί να κοιταχθεί με κατανόηση δεν είναι δυνατόν να κριθεί με λειψά κριτήρια. Και τούτο γιατί η τέχνη είναι απρόσωπη, δεν επιτρέπει παραχωρήσεις. Από το άλλο μέρος το βρίσκω και λάθος διότι δεν τους βοηθάει κανείς όταν δεν μιλάει με απόλυτα κριτήρια, όσο γίνεται και είναι σα να του λέει κιόλας, όταν κρίνεται κάποιος με μισά μέτρα, ότι εσείς δεν είστε άνθρωποι αξιώσεων...

Την αντίληψη αυτή να μη κρίνονται στο καθαρά αισθητικό επίπεδο οι εργάτες του λόγου που ζουν στην επαρχία με ελαφρυντικά, θα προσπαθήσω να την εφαρμόσω απόψε, πάλι στην ποίηση του Τάσου

Κανάτση και όπως θα δείτε αντέχει σε τέτοιο έλεγχο και τελικά βγαίνει κερδισμένη.

Η πρώτη συλλογή του λέγεται «Πολιορκία» και εκδόθηκε το 1981 από τη «Δωδώνη». Όταν διάβασα την «Πολιορκία», ομολογώ ότι απογοητεύτηκα. Σκέφθηκα μάλιστα ότι ο

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΑΣΟΣ ΚΑΝΑΤΣΗΣ

Ο Τάσος Κανάτσης γεννήθηκε το 1954 στο Ελληνικό (Λουζέτσι) των Κατσανοχωριών.

Εβγαλε το Δημοτικό στο χωριό του και το Γυμνάσιο στο Καλέντζι.

Μετά φοίτησε στην ακαδημία και αποφοίτησε δάσκαλος. Εργαζόμενος ως δάσκαλος φοίτησε στη Φιλοσοφική Σχολή από την οποία το 1987 πήρε πτυχίο Φιλολογίας.

Μέχρι τώρα έχει εκδώσει 4 ποιητικές συλλογές από το 1981 μέχρι το 1992.

Τέσσερες συλλογές, τέσσερα στάδια εξέλιξης που αν τα δούμε από ορισμένη άποψη, αποτελούν μια συναρπαστική περιπέτεια πνευματική, η οποία έχει άλλοτε, άλλα αποτελέσματα.

Αυτή την περιπέτεια θα προσπαθήσω να σκιαγραφήσω κάπως σύντομα, κατέληξε ο Γιώργος Αράγης.

άνθρωπος αυτός μάλλον δεν έχει μέλλον κι ότι είναι θύμα του Μινώταυρου, δηλαδή των συνθηκών κάτω από τις οποίες ζει και εργάζεται, του Μινώταυρου της Επαρχίας.

Τι ήταν, αυτό που δεν μπό

Το πρώτο ήταν ο λόγος των κειμένων.

Λόγος ρητορικός και αφηρημένος.

Ανάμεσα στη ρητορία και στην ποίηση υπάρχει διαφορά κι είναι δύο λειτουργίες όχι και πολύ συμβατές μεταξύ τους.

Το ποιητικό «εγώ» στην Πολιορκία είναι στραμμένο προς τα έξω. Δεν έχει μπροστά του κοινό, αλλά αυτό το κοινό, το προϋποθέτει.

Ένα άλλο στοιχείο, η αχώνευτη παρουσία άλλων ποιητών.

Δεν υπήρχε το θάρρος μιας προσωπικής φωνής.

Μετά από 4 χρόνια ο Κανάτσης εξέδωσε το «Ρυμουλκό» το 1985.

Όταν το ξεφυλίσει κανείς, έχοντας υπ' όψιν την «Πολιορκία» και διαβάσει έστω και λίγα ποιήματα, διαπιστώνει ότι ανάμεσα στα δύο βιβλία υπάρχει μεγάλη απόσταση.

Πρόκειται για ποιοτικό άλμα.

Ο τόνος χαμηλώνει, τείνει να γίνει πιο συγκεκριμένος, τα θέματα γίνονται ειδικά, ατομικά ζητήματα.

Η παρουσία των ποιητών υπάρχει και εδώ. Όμως αρχίζει κάτι να διακρίνεται, η προσωπική φωνή ως θάρρος προσωπικότητας. Τέσσερα χρόνια αργότερα βγάζει «Τα κρόσια».

Δεν συνεχίζουν το ποιητικό άνοιγμα του ρυμουλκού. Είναι σα μια συνέχεια κάπως βελτιωμένη της πρώτης συλλογής.

Το 1992, τρία χρόνια αργότερα εκδίδεται «Η Νευραλγία του Τριδύμου». Τριδύμο είναι ένα νεύρο, που βγαίνει κοντά στον ακουστικό χώρο, που πονύει πολύ, όταν ενοχλείται.

... και έτσι την ποιητική του

λογή, ο ποιητής πραγματοποιεί το δεύτερο ποιοτικό του άλμα.

Πρόκειται για οριστική κατάκτηση.

Η γνώμη μου είναι ότι μ' αυτό το βιβλίο ο Κανάτσης βγαίνει από το τέλμα των επιδράσεων, των άστοχων προσανατολισμών και παίρνει το δρόμο προς τον εαυτό του και προς το ξέφωτο της ποίησης. Μπορεί να θεωρηθεί δηλαδή μ' αυτό το έργο πολίτης στον ιδεών την πόλη ανεξάρτητα από μεγέθη και από αναλογίες. Αρκεί ότι πάτησε το σκαλι της ποίησης.

Δεν υπάρχει εδώ ρητορικός λόγος. Κάνει έκπληξη πόσο έχει χαμηλώσει τον τόνο του. Νομίζει κανείς ότι έχει μεσολαθήσει κάποια μαγεία, ή ότι έχει συντελεσθεί κάποιο μικρό θαύμα.

Δεν υπάρχει αφηρημένος λόγος.

Ο λόγος είναι συγκεκριμένος και εκφράζει προσωπικά διώματα.

Δεν υπάρχουν επιδράσεις ποιητών.

Δεν υπάρχουν κοινά και γενικά θέματα, αντίθετα τα θέματα βγαίνουν από τα διώματά του και διακρίνονται τα χαρακτηριστικά μιας προσωπικής φωνής.

Και υπάρχει το θάρρος μιας υπολογίσιμης προσωπικότητας.

Δεν ξέρω από τι περιπλανήσεις, τι αγωνίες και τι πίκρες πέρασε αυτός ο άνθρωπος, για να γράψει τη «Νευραλγία του τριδύμου».

Θεωρώ όμως σίγουρο ότι όλη αυτή την πορεία την έκανε χωρίς πυξίδα.

Προχώρησε με βάση το ένστικτό του και ψηλαφητά, στα τυφλά, όπως όλοι οι δημιουργοί.